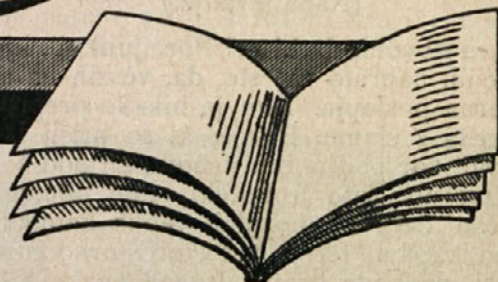

CVETJE

XLIX.
LJUBLJANA

1932-X
OKTOBER

Serafinski oče je odšel po plačilo.

Svetega Frančiška — najvišje uboštvo.

(Nadaljevanje.)

Frančišek celo ni dovolil, da bi pri Porcijunkuli, kjer se je ob generalnih kapiteljih nabralo več sto, da, včasih na tisoče bratov, postavili primerna poslopja. Tam je bila le preprosta hišica iz ilovice in vrbovja, krita s slamo. Bratje, ki so prišli iz vseh krajev tja zborovat, so prebivali kar pod milim nebom, ali pod šotori. Mestu Asizu se to ni zdelo primerno. Zato je hotelo samo pomagati. V svetnikovi odsotnosti so meščani za brate pozidali veliko kamenito stavbo. Ko je prišel Frančišek na kapitelj ter je videl prostorno hišo, je bil užaljen. Zbegala ga je misel, da bodo bratje drugod enake hiše zidali. Zvodila jih bo Porcijunkula, ki je bila do sedaj živ zgled celemu redu. Kar se njej dovoli, bodo smeli vsi. Takoj se je povzpел na streho ter začel opeko in letve metati dol. Hkrati je hrabil brate, naj le brž priskočijo, da mu pomagajo rušiti veliko hišo. Toda, komaj je dobro začel razdirati, je že prihitela mestna straža, kateri je takrat poveljeval Frančiškov rodni brat. Brž je ustavila nadaljnje razmetavanje. „Mesto Asiz je poslopje sezidalo; zato je last meščanov.“ Tako so modrovali stražniki. „Dobro,“ odgovori Frančišek, „ako je hiša vaša, se je res ne smem dotakniti.“ Dovolil je le, da smejo bratje tam stanovati kot gostje.

Tudi redovne cerkve naj bi bile majhne. Celo, ako bi bile ob času pridig in raznih slovesnosti kar pretesne. Na kaj je Frančišek svojo voljo oprl? Na to-le lepo besedo: „Kadar bodo morali bratje iti v druge cerkve pridigovat, se bodo globlje ponižali. Zakaj? Priznali bodo svoje uboštvo. Zato bo tudi njih vzgled uplivnejši. Mogoče bodo k bratom prihajali prelati, kleriki, drugi redovniki in tudi lajki. Videli bodo siromašna bivališča bratov, celice in majhne cerkvice. Pa jih bo le-to vse bolj ganilo, kakor besede.“

Takrat, ko so bratje hodili okrog in oznanjali evangelij, so se v majhna stanovanja nekako še utesnili. Toda prišel je čas, da so se morali bratje seliti v stalna bivališča. Pa so že po nekaterih letih uvideli, da si morajo radi zdravja in redovne discipline postaviti prostornejše hiše, četudi ubožne in preproste. Kar dobro je le-to označil Bernard iz Bese, ki je zapisal sledeče: „Frančišek je bil vesel siromašnih bivališč. Lesene hišice so mu bile ljubše kakor kamenite. Pogosto je bival le z nekaterimi brati v samotnih krajih. Tam ni bilo zidane klavzure; pač pa jih je varovalo živo trnje. Niso stanovali v hišah, ampak v neznatnih kočicah. Umevno, da v mestih tako skromno samotarsko res niso mogli živeti. Ze radi hudobnih ljudi ne, kakor tudi ne radi večjega števila bratov.“ Sveti Bonaventura se o vsem tem zelo jasno izraža. Tako-le pravi: „Svetne ljudi poklicno delo sili venkaj. Zato doma ne potrebujejo izpremembe zraka. Drugače je z redovniki. Stanovati morajo v tesnih celicah. Kaj čuda, ako le prezgodaj zbole. Ako nimajo v svojih hišah dovolj svežega in zdravega zraka, nujno hirajo. Tako oslabei so pa nesposobni za vsako duhovno delo. Rajši imamo velike hiše kakor majhne. V prostornih lažje redovno živimo, z večjo vnemo molimo, hišni red je vzornejši, duhovne dnevnicke vse bolj slovesno opravimo, pa tudi novice bolj vzgajamo.“

Le osnovne postave reda nikakor niso smeli razrahljati. In ta je bila? Vse, torej tudi stavbe, smejo le uporabljati. Tako naj bratje žive, da jih ne bo mogel nihče osumiti, češ, nekaj si laste. Nekoč je prišel Frančišek v bližino Bolonje. Slišal je, da imajo bratje tam lastno hišo. Ni jih obiskal. Pač pa je ukazal, da jo morajo vsi zapustiti. Tudi bolniki. Šele potem, ko je kardinal Hugolin izjavil, da je poslopje njegova last, so se smeli bratje vrniti. Nekoč je sobrat govoril o Fran-

Blagoslovil je mesto, ki ga je rodilo... Str. 310.

čiškovi celici. Ko je svetnik to slišal, je takoj dejal: „Ker si to celico imenoval Frančiškovo ter jo meni prisodil, ji dobi drugega stanovavca. Jaz ne stopim več vanjo.“ Bratje so smeli le na takem kraju stanovati, ki je imel lastnika. Frančišek je namreč zahteval, naj bratje posnemajo popotnike. Po njegovem zamisleku naj bivajo pod tujo streho. V božjem

miru naj hodijo iz kraja v kraj. Streme naj po nebeški domovini. Znano nam je, da je Frančišek omenjene odredbe uzakonil z obojnim redovnim navodilom (l. 1221. in l. 1223.), kakor tudi s svojo oporoko.

Sveti Bonaventura pravi o svojem duhovnem očetu: „Učil je svoje brate, naj si, kakor siromaki, stavijo ubožna bivališča. Tam naj stanujejo ne kot gospodarji, marveč kot popotniki in tujci.“ Zato tudi omenjenih bivališč niso označili z besedo „samostani“, ampak „krajji“, ali največ „hiše“. Svojedobni veliki samostani so bili zaokrožena celota zase. Pa naj so bili v mestih, ali po vaseh. Nekako tako, kakor gosposki dvorci, ali gradovi. Vsak samostan je imel svojo lastno upravo. Ločeno od drugih. Zato so benediktini, cistercijani, kartuzijani in regularni kanoniki polagali redovne obljube le za en samostan. Njegovi člani so ostali celo življenje. Drugače manjši bratje. Povsod so hoteli delovati. Lastnega kraja niso imeli nikjer. Umevno, da svojega, Bogu posvečenega življenja, niso vezali le na eno hišo. Radi Kristusa so potovali okrog ter poznali samo kraje, kjer so se odpočili. Kakor izpove psalmist: „Tvoje pravičnosti so mi predmet veselih pesmi na kraju mojega potovanja“ (Ps. 118, 54.). Dokler bratje niso imeli naselbin, temveč so se shajali le v votlinah, pod skalami, v celicah iz vejevja, vse te postojanke lahko imenujemo „kraje“. Ne samo v prenesenem pomenu, ampak tudi v doslovnem. Pa so omejili potovanja iz kraja v kraj ter se selili v bolj stalna bivališča, ki so jih kar primerno imenovali „hiše“. Kaj značilno je pa, da v najstarejši literaturi o sv. Frančišku nikdar ne izsledimo imena „samostan“. Erfurtski meščani so leta 1225. vprašali brata Jordana Džanskega, naj li za manjše brate postavijo poslopje, ki bi bilo samostanu podobno. Mož, ki v redu še ni videl samostana, jim je odgovoril: „Ne vem, kaj je samostan. Pozidajte nam le hišo v bližini reke. Pri vodi pa zato, da si moremo včasih umiti noge.“

Bratje so si torej odbirali bolj stalna bivališča. Hkrati so začeli rabiti potrebne in dovoljene premičnine. Lotili so se doma ročnega dela. Imeti so morali potrebno orodje. Brez knjig bi jim bilo duševno delo onemogočeno. Toliko bolj, ker bi morali v vseobsežnem misijonskem delovanju tudi splošno izobrazbo širiti. Skrbeti je bilo treba za bolne brate. Še tako preprosto gospodarstvo je zahtevalo vsaj najpotrebnejše stvari. Vse to je umel vsak. Zato je tudi Frančišek uporabo potrebnega kar dovolil, ali vsaj molče pripustil. „Vsako nasprotovanje,“ pravi sveti Bonaventura, „bi bilo nespametno.“

Pač pa je Frančišek strogo prepovedal vsako razkošno premičnino. Frančiškovo miselnost odkriva že dejstvo, da bratje nikakor niso smeli rediti živali in jezdit. Prvo jim je zabranil, ker je le preveč spominjalo na veleposestvo. Drugo pa, ker so bile take udobnosti za bogatine.

Avtor dela „Ogledalo popolnosti“ piše o svetem Frančišku tako-le: „Svetnik je bratom odrekel vse, kar bi utegnilo ubožstvo okrniti. Pa naj je bilo v hišah, cerkvah in na vrtovih, ali kjerkoli že.“ Tomaž Čelanski pa o svojem duhovnem očetu pravi: „Učil nas je, naj v knjigah iščemo Boga, ne cene; pobudo za krepostno življenje, ne lepote.“ Že omenjena knjiga „Ogledalo popolnosti“ posteljino bratov oriše s sledečo besedo: „Odeje in postelje so bile kar najbolj siromašne. Kdor je mogel svojo slamnico pokriti vsaj s preperelimi krpami, je že mislil, da počiva na žimnici.“

Obilno in dragoceno opravilo je asiški ubožec kar mrzil. Tako hrano in posodo, ki bi morda brate vezala na svet, je odklanjal. Vse naj bi jih opominjalo, da so tukaj le izgnani popotniki. Nepotrebne ni dovoljeval. Še celo posoda, ki ni bila nujno potrebna, ni smela v hišo. „Saj je skoraj nemogoče,“ tako je dejal, „da se ne bi naslajal, kadar zadovoljim željo po stvari, ki se mi zdi nujna.“

P. GVIDO:

Bogoslužje v družini.

Posvečuj delavnik!

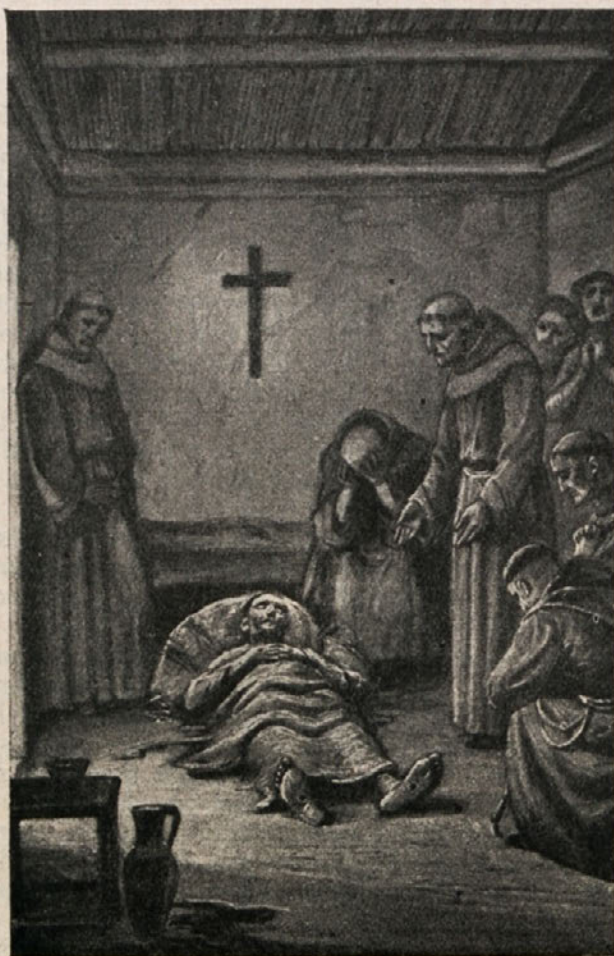
Ne bi bilo prav, ako bi delo delavnih dni ločili od službe božje ob nedeljah in praznikih. Tisočeri izmed nas imajo delavnik in nedeljo za dva popolnoma različna sveta. Ob nedeljah prihajajo v cerkev, ki jo ljubijo kot kraj miru in veselja, kjer črpajo iz globokih virov novo moč in srčnost za svojo dušo. Pa so zopet močni in se odpočijejo od trdega boja življenja, ki jih je čez teden utrudil. Eno so pa pozabili. Ne razumejo namreč več in ne znajo, kako bi božjo misel zanesli v svoje dnevno delo, da bi brnenje in ropot strojev, trud in napor dela na polju, v pisarni, trgovini, delavnici in doma ne mogel preglušiti glasu, ki prihaja iz višav. Med urami in dnevi dela je vsaka misel na Boga in na božje stvari kakor pregnana iz njihovega srca, ne sicer namenoma, pač pa dejansko. Ne vedo, kako naj svoje delo pretvorijo v službo božjo. — V tem oziru samo nekaj navodil.

Vечnostne vrednote si ustvarjaj s tem, da opravljaš svoja dela za Boga in v božjo čast, da jih posvečuješ z dobrim namenom. Na ta način postane veliko to, kar se nam zdi, da je majhno in vsakdanje.

Ni nam vedno dana možnost, da bi dovrševali velika dela, ki jih ljudje strmé občudujejo. Mnogo je poklicev, ki so podobni potoku, ki teče pod zemljo, neopažen, nikdar obsevan od žarkov in lepote solnca dneva. Mislim na marsikatero mater, ki opravlja v tihoti svojega doma samo vsakdanja dela. Mislim na marsikaterega moža, ki stoji od ponedeljka zjutraj do sobote zvečer ob istem stroju in ga uravnava. Mislim na naše rudarje, ki se potope v naročje zemlje, kjer v vedni enakomernosti kopljejo v rovih in luščijo iz kamenja premog in rudo. Mislim na naše kmetovalce, ki opravljajo leto za letom vedno isto delo. Mislim na gospodinje in služkinje, ki se jim dan za dnevom vrača in obnavlja ista zaposlitev. Kako lahko se vsem tem rodi misel: „Drugi vrše velikanska dela in žanjejo priznanje ter občudovanje, medtem ko moram jaz v tihoti in nepoznanju izpolnjevati svoje dolžnosti.“ Ne tako misliti! Kdor ima dober namen, ne opravlja nikdar majhnih in neznatnih del. Pred Bogom je veliko vse, kar se dela iz ljubezni. Saj gleda Bog bolj na namen, iz katerega človek dela, kakor na delo, ki ga dovršuje. In naj bi bil kotichek dela še tako skrit, Bog se ozira nanj z radostjo, veseljem in s priznanjem, ako se v tem mirnem in skritem koticaku z delom družiti tudi molitev. Trideset let je Odrešenik prebival v nezatni hišici preziranega Nazareta. V teh letih je delal s kladivom, sekiro, z dletom in žago. In vendar ga ni bilo v tistem času prostora na zemlji, na katerega bi se oko Očeta s toliko ljubeznijo obračalo kakor na to siromašno kočico dela, ki je poslušala molitev Zveličarja: „Nisem prišel iskat svoje časti, ampak tvojo, moj Oče, ki si v nebesih.“ Kako velika izpodbuda za vse, ki mo-

rajo vršiti v tihoti, na nehvaležnem mestu svoje male dolžnosti, za katere se ljudje niti ne zmenijo.

Dandanes ljudje tako radi tožijo, da izginja veselje do dela. Res je, skozi svet gre nekaka mržnja do dela. V duhu gledam ljudi, ki se godrnjaje lotijo trdega kamna v rudnikih, ki z nevoljo poslušajo ropo-

Reši, o Gospod iz ječe mojo dušo ... pričakujejo me pravični.
Str. 312.

tanje in brnenje strojev, ki s srepim pogledom sovraštva izvršujejo dela svojega stanu. Gotovo, ni lahko in ni malenkost dan za dnevom stati na istem mestu, v isti delavnici, pri istem stroju in opravljati vedno isto delo. In vendar, kako važno je veselje do dela, če pomislimo, da je skoraj celo življenje posvečeno delu. S tem veseljem napolni našo dušo kratka beseda: „Vse v čast božjo!“ Kdor nosi to besedo v svoji duši, ga breme dneva ne teži več. Na sebi bo okusil resničnost besede božje:

„Kdor se ozira v Gospoda, bo prejemal vedno novo moč, in se bo dvignil kakor orel in letel vedno višje, ne da bi se utrudil.“

Redovni brat je umiral. Ko se mu je bližala zadnja ura, je prosil samostanskega predstojnika: „Pater, prinesite mi še enkrat moje rokodelsko orodje.“ Pater mu je željo izpolnil in mu prinesel iglo, s katero je delal v svoji samostanski celici. Vzame jo v svoje blede roke, pogleda jo, kot da bi bila svet dragulj, in reče zbranim sobratom: „Ne bojim se smrti. S to iglo sem si odprl nebo. Rabil sem jo iz ljubezni do Boga.“ Tako je. Kdor dela z dobrim namenom, si vedno gradi nebo in z vsakim delom si vstavi nov biser v svojo nebeško krono. Bog je velikodušen in poplača vse, kar delamo za njega. Ali si moremo misliti kaj bolj malenkostnega, kot je požirek vode, ki jo damo siromaku? In vendar uči božji Zveličar: „Ako storiš to v božjem imenu, boš prejel večno plačilo.“ Celo stvari, ki jih večkrat niti ne cenimo, kakor jesti, spat, nam služijo nebeško plačilo, ako jih posvečujemo z dobrim namenom. „Ali torej jeste ali pijete ali kaj delate, vse delajte v slavo božjo“, opominja sv. Pavel (1 Kor., 10, 31). In četudi bi se delo ponesrečilo, delo, ki je položeno v roke Boga, ni nikdar zastoj. In četudi bi izpadlo plačilo od strani ljudi — nihče se ti ni zahvalil — Bog nas nikdar ne pozabi.

V luči teh misli preglejmo vsak svoje delo. Katera misel nas vodi na delo in nas v delu poživlja? Ali je samo sila; ali hrepenenje po delu, ki nam je prirojeno; ali mogoče skrb za družino? To sicer zadostuje za zemljo, a ne za nebo. To bi bilo delo človeka, a ne delo kristjana. Najdoni skozi življenje kot visoka pesem dela: „Vse v čast božjo.“ Ko se v mladem jutru prebudiš iz spanja, daruj vse ure dneva Bogu v čast in obnovi tu in tam med svojim delom ta dober namen. Stojiš pred novim delom; mogoče je trdo in težko; roka ti hoče zastati; dvigni svoje oko v večne višave, odkoder prihaja pomoč in blagoslov. Pa se bo tudi tebi približala ura, ko bo zastalo tvoje srce in se tvoja roka ne bo več gibala. Nisi zastoj živ. S polnimi rokami boš stopil pred Boga in prejel iz njegovih rok krono pravičnosti, ki jo je pripravil njim, ki so zanj delali.

P. ROMAN:

Božje njive zore.

(Nadaljevanje.)

Naslednje jutro je bilo krasno, sveže, naravnost očarljivo. Zlasti še, ker je že ob pol sedmi uri na ladji zazvonil zvonec, da se bližajo otoku Ceylonu. Tam so imeli ostati dva dni radi izlaganja tovorov ter novega premoga in pitne vode.

Med mornarji je nastalo živahno vrvenje radi priprav, med potniki veselo razpoloženje radi novih stvari, ki jih bodo videli.

Ceylon — predzadnja postaja naših misijonarjev. Se enkrat se ustavijo potem, ko preplujejo morsko ožino med Sumatro in Siamom, v Singapore nato že stopi pred oči obris ogromne Kitajske.

Ceylon že v imenu nosi ono pravljico daljnega, skrivnostnega, ni zastoj ločen od sprednje Indije samo po Manarskem zalivu. 65.610 kvadratnih kilometrov obsega in ima radi ugodnega podnebja, ki pa kljub mokroti ni nezdravo, najbujneje razvito rastlinstvo in živalstvo. Visoke kokosove palme, riž, cimet, ogromni nasadi kakava, kave, čaja pridela samo otok Ceylon eno četrtno, kar ga ves svet porabi, poprova

drevesa, in še drevesa, ki se iz njih lubja prideluje dragoceni prašek zoper mrzlico — kinin. Vse to naravno bogastvo povečavajo bogati rudniki grafita in obsežna posestva s stotisoči goveje živine. Pred nekaj leti so našli poldrugimilijon doraslih živali.

Glavno mesto Colombo je živahno, bogato, pisano in nevarno, kakor vsa taka pristaniška mesta. Vsi narodi zemlje so zastopani, seveda čisto ne ravno najboljši. Takoj za elegantnimi ulicami, kjer v izbranih oblekah šetajo evropske dame iz odličnih trgovskih družin, se širijo ozke, zatohle ulice, ki hranijo v sebi vso močvarno in pokvarjenost. Zloglasne beznice, kjer se na skrivnem lahko kadi omamni opij, kjer se mesenost ponuja za cenene denarje in za zdravje duše in telesa — se vrste druga za drugo. Kakor je središče trgovine v žarišču mesta ustanovilo in zgradilo elegantne hotele in ponosne trgovske palače, enako je ozadje mesta zanemarjeno.

Seveda je naše popotnike vse to življenje zanimalo. Kapitan se je ponudil družbi, da jim razkaže mesto in opozori na posamezne posebnosti. Kajpada so se pred vsem zanimali za kako katoliško cerkev, tu gospod kapitan ni bil posebno doma. Ampak znal se je obrniti. Eden izmed patrov je pripovedoval kratko zgodovino krščanstva na otoku, kamor so prišli koncem 15. stoletja prvi frančiškani. Sedaj je na celem otoku okoli 300.000 katoličanov. Imajo svojo nadškofijo in škofijo ter še nekaj apostolskih vikarijatov. Delo misijonarjev: Oblatov Brezmadežne, silvestrincev, frančiškanov in jezuitov uspešno napreduje.

Naš Blaž je predvsem užival v tem vrvenju in tej delavnosti, ki se je tako očitno na cesti kazala. Neverjetno se mu je zdelo, da je on sam, ki vse to vidi pred seboj. Ko so pa dospeli v katoliško cerkev in jim je bradat redovni brat z osivelimi lasmi razkazal cerkev, je pred tabernakljem tako iskreno molil zahvalno molitev za poklic kot že davno ne. Spomnil se je domovine, ki je ležala daleč, daleč za morjem, spomnil tudi slovesa in Grete. Sklenil je, da piše njej in očetu prvo pismo, sedaj ko ima dva dni časa.

Casa — ah časa ni imel dosti, mudilo se mu je na novo polje, postajal je malone nestrpen, kdaj prime za delo. Toliko polja v vinogradu Gospodovem je še neobdelanega. In videl je samega sebe že v misijonski postaji. Vse je revno in ubogo — ampak za duše dela, za samega Gospoda Jezusa.

Ob tej misli ga prevzame neizmerno čustvo hvaležnosti za vse življenje, za vse kar je doživel, odkar ga je Porenje ustavilo in mu svoj dom nudilo. Pa tudi zato, da mu ni noga tam obstala, da ni vzel sladkosti ljubezni za sladkosti poklica. Zavedal se je, da je žrtev, četudi v očeh sveta velika, da celo nezaslišano velika, vendar v primeri s kratkostjo tega življenja majhna.

Proti večeru ga je nagovoril naš znanec kapitan, če gre z njim samim v mesto. Blaž-Marijan je prosil za dovoljenje in ga tudi dobil. Odšla sta skozi elegantne ceste angleškega mesta, nato pa sta zavila v ozko zakotno ulico. Tu je naš kapitan z neko določeno zaporednostjo potrkal na vrata, ki so se neslišno odprla. Blažu je dal samo znamenje molka. Pred njima je šel po stopnicah, ki so bile zglajene kakor od voska, neki človek v halji. Blažu je postalo tesno pri srcu in skoro mu je bilo žal, da je tako lahkoverno šel s kapitanom. Na koncu temačnega hodnika se odpro vrata in tu čaka Blaža novo presenečenje. Mila svetloba se je širila od čudnega, zvitega lestenca izpod stropa in vendar zopet to ni bil lesteneč, temveč nekaj bizarnega, kakor žival iz morskih globin.

neznana, skrivnostna, kakor začarana. Ko je kapitan izgovoril nekaj besedi v Blažu neznanem jeziku, se je dvignil s krasnih preprog že priletel človek in dal Blažu roko in ga nagovoril v nemškem jeziku s čudnim, tujim, komaj razumljivim povdarkom. Nato se je zopet obrnil do kapitana. Govorila sta nekaj časa šepetaje — nato pa se je kapitan dvignil in rekel strmečemu Blažu, da je ta gospod pripravljen izplačati mesečno za njegov misijon vse, kar bo potrebno za mizarski in stavbarski posel. V domovino pisati je predaleč, da bo ta njegov prijatelj že z njim opravil po potrebi. Tu je bližje, tu gredo ladje vsak mesec dvakrat ali trikrat v vsa obmorska pristanišča. Blaž je samo strmел in skoro ni vedel, če se mu ni sanjalo.

(Dalje prihodnjič.)

P. ANGELIK:

Beseda božja in življenje.

„Ne ubijaj.“ (2 Moz. 20, 13).

Božja zapoved pravi: Ne ubijaj! To pomeni, da ima vsak človek pravico do življenja in nihče nima pravice mu življenja krajšati ali celo jemati.

Zato, da človek more živeti, potrebuje hrane, potrebuje obleko in stanovanje. Ako tega nima, je obsojen v smrt bodisi vsled lakote ali mraza. Kakor ima človek pravico do življenja, tako ima torej tudi pravico do hrane, obleke in stanovanja. Ako hoče človek dandanes v naših krajih priti do hrane, obleke in stanovanja, mora imeti ali lastnino, ki ga preživlja, ali pa mora delati, da si s plačilom za delo pridobi hrano, obleko in stanovanje.

Kdor nima lastnine ali nima dela, čeprav bi rad delal, je takorekoč obsojen v smrt. Krasti ne sme po § 314 občnega državljanskega zakonika, goljufati ne sme po § 334, prosjačiti ne sme po § 158, torej mu ne preostane drugega kakor smrt.

Kljub temu, da je svet dovolj bogat, da bi lahko vsi ljudje imeli dovolj hrane, obleke in stanovanja, jih je dandanes na stotisoče in milijone, kateri nimajo ne samo nobene lastnine, ampak tudi nobenega dela, da bi se mogli preživljati.

Jasno je torej vsakemu človeku, da je človeška družba napačno urejena in da imajo prav tisti, ki se bore proti sedanji uredbi človeške družbe, ker s tem pomagajo, da se bo izpolnjevala božja zapoved: Ne ubijaj.

Ako že človeška družba z zakoni ščiti lastnino, bi morala še toliko bolj ščititi človeško življenje, kajti lastnina je tu radi človeka in ne človek radi lastnine. Ali z drugimi besedami, če že človeška družba ščiti lastnino, bi morala vsaj enako ščititi tudi delo in pravico do dela, kajti brez lastnine in brez dela človek nima najnujnejšega za življenje, nima hrane, nima obleke in ne stanovanja.

„Ljubite svoje sovražnike.“ (Mt. 5, 44).

„Tega človeka, to osebo, ki mi je toliko hudega napravila, naj še ljubim, to je nemogoče,“ tako govore stoteri in tisočeri, ki se prištevajo med dobre kristjane.

„To je nemogoče“, praviš. Ako bi Bog zahteval od tebe post, ali čutje po noči ali bičanje, bi morda lahko rekel: nemogoče radi zdravja

itd., ako pa Bog zahteva od tebe ljubezni, ko je itak tvoje srce ustvarjeno predvsem za ljubezen, ne pa za sovraštvo, tedaj ne zahteva od tebe ničesar nemogočega.

Vsak dan moliš „Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpustimo svojim dolžnikom.“ Zamisli se, kaj bi bilo s teboj, ako bo Bog tako nespravljiv do tebe, kakor si ti do drugih. Zase seveda želiš odpuščanja, drugim ga ne daješ, ali je to pravično? Podoben si evangelijskemu hlapcu, kateremu je Gospod odpustil 100 talentov, ki pa svojemu sohlapcu ni hotel odpustiti neprimerno manjše vsote. Ista obsodba, ki je doletela njega, bo doletela tudi tebe.

Znano ti je, kako zelo vpliva na človeka vzgoja. Če bi ti vedel, kako slabo vzgojo, brez ljubezni je morda tvoj sovražnik v mladosti užival, bi se čudil, da ima sploh še toliko dobrega na sebi, in bi se ti smilil.

Znano ti je, kako zelo vpliva na človeka njegova okolica, časopisi in knjige, ki so mu prihajali v roke in mu še prihajajo. Če bi to pomislil, bi spoznal, da tvoj sovražnik marsikaj tega, kar je storil, ni napravil iz hudobije, ampak bolj iz lahkomišljenosti ali nevednosti. In morda je svojo napako že davno obžaloval. Saj se spominjaš prilike v evangeliju o cestninarju in farizeju. Judje so imeli farizeja za pravičnega in svetega moža, cestninarja pa za grešnika; pred Bogom sta bila pa povsem drugače zapisana. Pravtako kakor so se motili Judje, se lahko motiš tudi ti.

Kadarkoli obsojaš trdo in sovražiš svojega bližnjega, postavi vedno najprej sebe na njegovo mesto in potem sodi. Če bi ti bil na njegovem mestu in storil povsem enako napako, bi gotovo ne zahteval zase nespravljivega sovraštva in trde sodbe, ampak prizanesljivega umevanja in odpuščanja. Umevaj in odpuščaj! Ne samo enkrat, ampak sedemdesetkrat sedemkrat; to je vedno.

Tudi za te pride nekoč dan sodbe in obračunavanja. Želiš li mile in prizanesljive sodbe od strani nebeškega Sodnika? Ali veš, kako jo lahko dosežeš? Sodi milo in prizanesljivo svojega bližnjega in odpuščaj mu iz srca in enako bo Gospod ravnal s teboj pri poslednji sodbi. Sam je namreč rekel: „S kakršno mero merite, s tako se vam bo odmerilo.“ (Mt 7, 2).

P. ROMAN:

Našo ljubezen — Tebi Gospa.

Kraljica rožnega venca.

Leta 1517. je risal sloveči slikar nürnbërski Albert Dürer osnutek za nagrobni spominek svojemu prijatelju Petru Vischerju in njegovi ženi. Da bi kar moč dobro poudaril glavne lastnosti obeh, je njemu pod nogami narisal leva kot znak srčnosti in neomajne močatosti, njej pa psa čuvaja v simbol njene čiste zvestobe in ljubezni. Obema pa je naslikal v rokah rožni venec — v podobo njune katoliške vernosti, v spomin njune ljubezni do Tebe — naše ljube Gospe.

Tudi jaz bi rad, da bi me smrt našla s tem znamenjem tvojeγα češčenja, o milostna Mati. Vem, da nekateri menijo: ta molitev je tako enolična in duha ubijajoča. Jaz za to ne vem. Mogoče, da jaz drugače molim, mogoče, da onim še ni odprta sladka skrivnost rožnega venca.

Zakaj, glej — meni se takole zdi, kakor da smem tedaj ob tvojih kolenih sloneti in ti mi pripoveduješ, kako je tvoje srce in tvoja velika, sveta duša igrala, ko si vse to doživljala.

„Ki si ga, Devica, od svetega Duha spočela...“ V moji celici visi slika A. D. Echtlerja „Mater Dei“. Glavo ima nekoliko nagnjeno, skoro

Hanibal Carracci: Božja mati se prikaže sv. Luki in sv. Katarini.

preko ramen nazaj. Obraz je obrnjen k Nevidnemu, Skrivnostnemu, ki je Angela k njej poslal, roke — neizrekljivo lepe so te roke — so sklenjene. Usta so pravkar dahnila: Zgodi se mi po tvoji besedi... Vsa si prešinjena vroče, velike, silne materinske ljubezni. Mati-Devica, Devica-Mati — Sin Najvišjega... Tako slonim ob tvojih ljubih kolenih in prisluškujem utripom tvojega srca. Kako hitro mine desetoro „Zdrava Marija“.

„Ki si ga, Devica, rodila . . .“ Moj Bog, vsa sladkost prve svete noči se kakor začarana prismehlja izza teh besedi. S teboj gledam drobceno Dete in s teboj mu strežem. Smem ti pomagati odvijati tiste majhne pleničke, ki so kakor igračke. Mislim, da mora ob tej misli na Tebe vsaki človeški materi, slehernemu očetu zaigrati srce. Seveda daje ta občut samo globoka vera.

„Ko si ga, Devica, v templju darovala — — — v templju našla . . .“

Oboje se je zgodilo v templju, v domu Očeta, ki je v nebesih. Prva ločitev in prvo snidenje. Prvo darovanje: O, poslej, preljuba Gospa,

Michelangelo da Siena: Devica poveličana.

boš morala še neštetokrat darovati. Tudi ti si morala nagniti ta kelih globoko in ga izpiti do dna. Česa se bolj bojimo kot ločitve, kot slovesa? Zapustiti ljubljeni kraj, zapustiti ljubljeno bitje, ali pa pustiti, da odhaja od nas v nepoznano bodočnost, ki skriva v sebi toliko nevarnosti. Vse to je tvoje srce okusilo. Pa tudi ono brezprimerno veselje snidenja. Zopet si imela božje dete pri sebi, slišala si njegov glas, njegovo čebljanje, čutila njegovo deško roko v svoji, videla si njegove kretnje, njegovo telo. Vse to tudi nas navdaja ob snidenju z radostjo, z veseljem. Tedaj

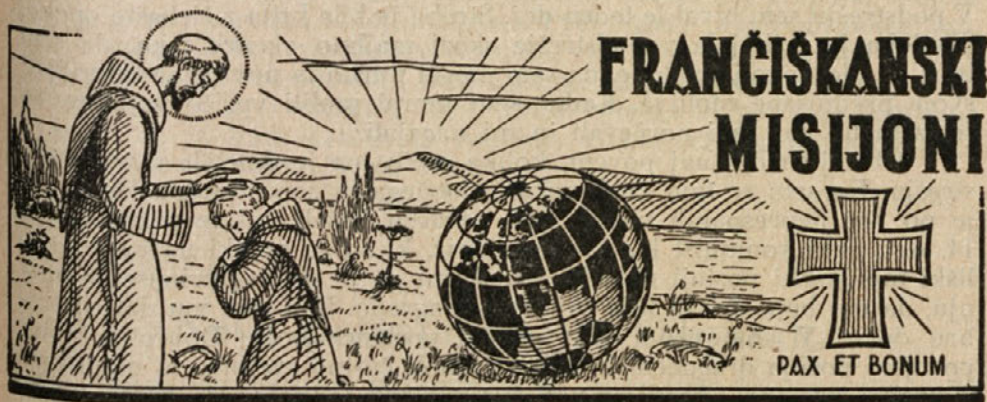
šele razumem, kako so tudi ta človeška veselja posvečena ob tebi, o milostna Mati!

Daj, da bom vedno z ljubeznijo molil rožni venec in Tvojega življenja skrivnosti premišljeval. In če bom ves bolan in bo k meni prihajala smrtna stiska, ne odstopi od mene Čuvarica smrtne ure. In sprejmi mojega srca slabotno molitev enako, kakor si sprejela neukega plemiča prostri „Ave“. Pesem govori o njem:

Ni znal molitve žlahtnič trde glave,
Ko te začetek, v kateri pòje hvala
Se nje, ki mati božja je postala,
Kar znal, je vedno môlil 'z misli prave.

Ko znebil duh se trupla je težave,
Legenda pravi, da je roža zala
'Z njegoviga srca skoz grob pognala
Z napisom zlatih črk: „Marija ave!“

(Prešeren)

P. — o.:

P. Baptist Turk, apostolski misijonar na Kitajskem.

Kaj piše P. Baptist Turk v svojem tretjem pismu?

(Nadaljevanje.)

Rešitev se bliža.

V svojem tretjem pismu, ki ga je poslal P. Baptist že iz Hankow-a, popisuje svoje doživljanje v ujetništvu in svojo rešitev. Pismo je datirano z dnem 12. januarja 1932. V njem sporoča, kakor sledi: Opisati moram, kako se je iztekla zgodba o mojem ujetništvu. Srečno prestano moje ujetništvo je trajalo ravno celih deset tednov, namreč od 5. oktobra do 14. decembra, kakor nekako v spomin na sedemdesetletno babilonsko sužnost izraelskega ljudstva.

Prve dni meseca oktobra mi je božja Previdnost naložila to veliko misijonsko preizkušnjo. Kakor se spominjam, sem nekako ravno istega

dne pred tridesetimi leti srečno prestal v našem kamniškem samostanu pred našimi lektorji predpisano bogoslovno izkušnjo. Pred resno komisijo nisem šel brez vsakega strahu zlasti še, ker se je govorilo, da bom dobil iz predmetov bogoslovja taka vprašanja, da nanje ne bom znal odgovoriti, in da mi bodo tako na lep način preprečili moj odhod v misijone. Morda so me pa le za šalo strašili, zakaj vkljub dve uri trajajočem izpitu, sem na stavljena vprašanja odgovoril in izpit prestal. Na podlagi prestanega izpita mi je dne 17. oktobra 1901 pod številko 1286 poslal naš tedanji generalni vikar, prevzvišeni gospod P. David Fleming, dovoljenje, da smem v kitajske misijone. Trda je bila priprava na dopolnjevo tridesetletno misijonsko delovanje.

Pod strogim nadzorstvom so me komunisti držali zaprtega v mali sobi. Ker jim ni bilo všeč, da se s kom pogovarjam, so me tretji ali četrty dan mojega ujetništva prepeljali v nekoliko večji prostor v nizkem podstrešju, kjer je bilo še nekaj drugih ujetnikov. Za posteljo so mi odkazali ozko bambusovo klop in mi dali tudi odejo. V njo sem se ponoči zavil tako, da v hladnih nočeh nisem občutil prevelikega mraza. Sicer mi je bilo tu bolj všeč kakor v prejšnji sobi, kjer sem moral zaradi pomanjkanja odej z mojim nočnim čuvajem spati skupaj pod eno odejo. V podstrešju sem bival le teden dni. Streha je bila krita z žlebasto opeko. Svetloba je prihajala v podstrešje skozi majhno okence tako, da sem imel za silo dovolj svetlobe, da sem mogel mirno in nemoteno opravljati svoje predpisane molitve. Kadar sem moral moliti vpricho vojakov, so se iz mene kaj radi norčevali in mi nagajali.

Ob tej priliki naj povem, kolika sreča me je doletela v tem podstrešju. Ko sem se tam čutil nekam potrtega in zapuščenega, ko se me je po več neprespanih nočeh lotil nevaren kašelj, mi je prinesel dne 14. okt. neki komunist lep kovinast križ, ki so ga vojaki na neki katoliški misijonski postaji ukradli. Vojak mi ga je skrivaj prinesel v upanju, da mu bom dal za križ primerno nagrado. Rad sem mu dal en srebren dolar. V komunistu sem spoznal poslanca božje Dobrote, ki mi po njem pošilja dragoceni križ kot najbolj častno svetinjo za moje trde in težke razmere, hkrati pa tudi kot najlepše odlikovanje za moje tridesetletno misijonsko delovanje. Z vso hvaležnostjo sem ga poljubil, kakor bi se mi v njem prikazal sam križani Gospod, ki me je v moji največji stiski prišel pokrepčat in razveselit. Hitro sem ga skrnil v skrbi, da bi ga kdo ne opazil in mi ga vzel. Upam, da je bil ta križ že prej od katkega misijonarja blagoslovljen. Zaradi gotovosti pa, da bi mogel dobiti odpustke sv. križevega pota, sem ga še enkrat v ta namen blagoslovil. Tako mi je bila dana možnost in prilika, da sem lahko večkrat molil sveti križev pot. Imam namen, da bom ta križ, ki mi je bil v trdem ujetništvu v toliko tolažbo, še letos poslal v domovino za najljubše svetišče našega naroda na Brezjah, v zahvalo Mariji Pomagaj za vse varstvo in vso pomoč, ki mi jo je izkazala v mojem misijonskem delovanju in kateri sem se pred mojim odhodom na Kitajsko zaupno priporočil.

Ker se ne ve, na kateri misijonski postaji je bil križ ukraden, sem si od sosednih vikarijotov izprosil dovoljenje, da smem križ obdržati. Apostolski vikar vikarijata I-chang, prevzvišeni škof Natalis Gubbels mi je ta križ še posebej blagoslovil.

V prej omenjenem podstrešju sem bival do 17. oktobra. Vsak dan so komunisti silili v mene, naj pišem našemu misijonskemu predstojništvu, da hitro pošljejo trideset tisoč kitajskih dolarjev ter naj razun tega kupijo za njihove čete še za dvajset tisoč dolarjev orožja in streljiva.

nakar bom takoj izpuščen na svobodo, da se bom lahko vrnil nazaj na svojo misijonsko postajo v Han-kow. To njihovo zahtevo sem vzel za šalo ter jim naravnost rekel, da se mi zdi presmešna in neizvedljiva. Da jih ne bi s svojo trdoto preveč razdražil, sem jim obrazložil naše velike misijonske skrbi in potrebe ter jih prosil, naj se zadovoljijo s par sto dolarji. Seveda so ta moj predlog kratkomalo zavrgli. Na ponovno prošnjo so mi odkupnino zmanjšali na deset tisoč dolarjev. Pa sem jim povedal, da jim bi mogel v najboljšem slučaju preskrbeti le tisoč dolarjev odkupnine. Tudi ta moja ponujena vsota se jim je zdela prenizka. Razni njihovi uslužbenci so mi prigovarjali, naj se ne delam tako trdega, ker me lahko zadene smrtna kazen. Ponavljali so tudi zahtevo, da jim preskrbim nakup orožja. Temu sem se odločno uprl ter izjavil, da je to popolnoma nemogoče, pa naj naredo z menoj, kar hočejo. Po dolgem posvetovanju so mi slednjič sporočili, da so pripravljeni me zapustiti, ako jim izplačam tisoč dolarjev odkupnine.

Po tem dogovoru sem šele pisal našemu apostolskemu vikariju in prosil, naj vodstvo vikarijata to mučno pogodbo odobri in po zanesljivi osebi pošlje zahtevano vsoto tisoč dolarjev. Zahvaljen bodi Bog, ki nam je dal tako očetovsko dobrega misijonskega škofa. Po prejemu mojega pisma je bila pogodba takoj odobrena. Prevzvišeni je odredil poleg tega, naj se opravijo za mojo rešitev sv. maše, vernikom pa je naročil molitve v ta namen. Za posredovalca med misijonsko postajo in med vodstvom komunistov je prevzvišeni g. škof izbral vnetega in gorečega kristjana Petra Liao iz stare krščanske rodbine, vnuka našega prezasluženega 70letnega misijonarja Jožefa Liao.

(Dalje sledi.)

P. KRIZOSTOM:

Nova postojanka na Filipinih.

Naše sestre Marijine misijonarke so se naselile letos na Filipinih. Ljudstvo jih je le-tam pozdravilo z velikim navdušenjem. Komaj so se malo odpočile, že so pričele z vso vnemo svoje delo doma in v okolici.

Iz svojega prvega misijonskega izprehoda poroča ena izmed redovnic sledeče:

Solnce je prepekalo z vso silo. S sosestro sva šli vsi premočeni od potu, a polni svete vneme obiskat bližnjo okolico, da pomagava, kjerkoli je možno pomagati. Komaj se približava nizkim, s palmovimi vejami pokritim hišam, že naju je obkrožil trop napol nagih fantičev, ki so kar strmeli, videč pred seboj dve povsem beli postavi. Za otroci so kmalu pristopile k nama žene in postavni možakarji. V te kraje je le redko zašel tujec,

Siromašna naselbina na Filipinih.

Ladja, na kateri so dospеле frančiškanke na Filipine.

V par minutah so dobili vsi želodčni prehlad in vsi so prožili roke proti nama. Smehljaje sva razdelili krogljice in s tem osrečili prav vse. Matere so prinesle nato svoje male bolne otročiče, ki sva jih pregledali in jim po možnosti pomagali.

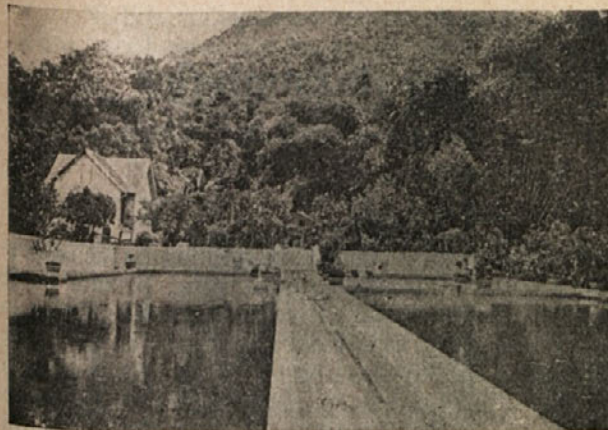
Prišla je tudi mati s težko bolnim otrokom v naročju, kateremu sem hotela podeliti sv. krst. Toda mati in oče mi nista dovolila. Med tem so prišli drugi ljudje, s katerimi je bilo treba govoriti, jim dati zdravila in navsvete. Žena z umirajočim otrokom pa je odšla. Toda dobri Bog mi je naklonil kljub temu milost, da sem mogla svojo namero izvršiti. Ko sva ljudem potregli in se vračali, sva prišli mimo hiše, v kateri je ležal bolan triletni otrok; ob njegovi postelji je čula mati. Ker so bila vrata odprta, sva vstopili in povpraševali, kakšno bolezen da ima otrok. Takoj sem spoznala ubogo ženo za tisto, ki mi je malo prej izginila, ker mi ni dovolila otroka krstiti. Zdaj sem se poslužila drugega sredstva v

zdaj pa sta prišli mednje celo dve ženski, povrhu krasno belo oblečeni. To je bilo za te zapuščene siromake nekaj nezaslišanega.

Povedali sva, čemu sva prišli. Stari in mladi so začeli krog naju skakljati z velikim zaupanjem, ko sva izvlekli iz kovčegov razna zdravila. Začeli sva jih deliti, kakor je bilo pač za to in ono bolezen potrebno. Privlekli sva prav iz spodnjih predalov tudi lepo škatljico srebrnih kroglic, ki izborno učinkujejo proti želodčnemu prehladu. Velikim in malim damam in gospodom so se zabliskale oči ob pogledu na te čudovito krasne kroglice.

Kako pripravljajo kurivo na Filipinih.

Zavetišče za onemogle.

Zaokrenili sva zato proti morju, kjer stoji v lepem mirnem kotičku enonadstropno zavetišče za onemogle. Prosili sva za vstop, kar so nama takoj dovolili. Pri vходу se nama je priključila gruča ljudi, ki naju je verno spremljala. Stopili sva v spalnico. Postelja stoji tu pri postelji, v njih pa starčki, pokriti s starimi odejami. Povsod sva zrlji stisko in pomanjkanje, pa tudi notranjo boleost, ki je marsikateremu boječe zrla skozi oči. Kakor bi posijalo solnce v mrak, so se razveselili ti siromaki, ko sva jim razodeli, da jim hočeva pomagati. Zastopane pa so bile tu najraznovrstnejše bolezni, začensji z vnetjem oči pa do invalidov z eno samo nogo. Potrudili sva se, da sva zadovoljili vsakogar. Ker ni bilo v vsej hiši nikogar smrtno bolnega, sva se ljubeznivo poslovili. Ljudje pa so zrlji za nama, polni globoke hvaležnosti.

V načrtu sva imeli še zelo ubožno zahodno naselbino. Zašli sva v ozko dolino, ki je bila polna neznosnega smradu. Tekli sva vso pot, da sva ubežali temu groznemu smradu. Srečno sva prišli do prvih bornih koč. Povsod sva pomagali, kakor sva mogli in znali. Že sva se hoteli vrniti domov, ko prinese uboga žena resno bolnega otroka in naju prosi pomoči. Otrokovo stanje je bilo zelo opasno, imel je kar več hudih bolezni obenem. Potem ko sem mu vlila v usta par kapljic zdravil, sem ga krstila in mu dala ime Terezija.

Polni hvaležnosti do dobrega Boga, sva se napotili proti domu.

To je začetek misijonskega dela frančiškank na Filipinih. S sveto vnemo so si začele pridobivati naklonjenost siromašnega ljudstva. Prepričani smo, da bodo prav kmalu pričele pridobivati za Jezusa njih neumrjoče duše.

Ponižen je, kdor sebe malo ceni. Ponižnejši je, kdor se ne boji, da bi ga drugi malo cenili. Najponižnejši je, kdor druge višje ceni kakor sebe.

Ponižnost je spoznanje samega sebe in svojih napak in odkritosrčnosti, ki te napake tudi prizna.

Kdor ostane ponižen, ne samo, kadar ga ljudje hvalijo, ampak tudi, če ga grajajo, tedaj je v resnici ponižen.

Mali umetnik v katakombah.

Povest iz četrtega stoletja.

Šesto poglavje.

Odprti rožni popki.

Malodane dve leti sta minuli, in h koncu se je nagibal čas preizkušnje, ki ga je bil Furij določil svojemu sinu; bližala se je vroča poletna doba, o kateri so stari Rimljani izrekli, da se ta čas dečki zadosti učé, ako ostanejo zdravi. Konec poduka in pričetek tromesečnih počitnic so obhajali s šolsko slavnostjo ob junijskih idah;¹⁾ to je bila nekakšna javna skušnja, katere so se na cerkvenih šolah udeležili škofje, mašniki in dijakoni s starši gojencev in ž njih domačimi vred. Dionizij je tokrat dobil častno nalogo, da je prevzel slavnostni govor; že tvarina, ki si jo je zanj izbral, namreč „Lepe umetnosti v cerkveni službi“, nam dokazuje, da dečko ni postal nezvest svojim zamilim in načrtom. Če bi se morda zdelo, da je to previsok predmet za štirinajstletnega dečka, se je treba spomniti na to, da se v južnih krajih mladina hitreje razvija in da bolj zgodaj dozori nego pri nas; zraven je bil naš deček nenavadno nadarjen, nagel razvitek in dozorelost je pa še oče pospešil s posebnim podukom.

Med tistimi, ki so bili navzoči pri slavnosti, je bil tudi mož, čigar prišotnost je vzbujala ne malo pozornost: učitelj govorništva Marij Viktorin. Svoj čas tedaj ni bil opustil prilike, da povpraša, zakaj neki mladi Dionizij ne pride k njegovemu poduku; izjava, ki mu jo je dal Furij, je vzbudila njegovo zajemanje za dečka, in ponovno je bil tekom časa povprašal o priliki, kako mu gre pri učenju. Radevolje je zdaj sprejel Furijevo povabilo, naj pride poslušat prvi javni govor Dionizijev.

Novost predmeta, ki ga je učenec obravnaval, je mikala poslušavce; zraven je Dionizij govoril v izbrani latinščini, ki je povsod spominjala na Cicerona; z blagoglasjem njegove izreke in glasu pa se je družila redka govorniška nadarjenost, tako da je celo Marij Viktorin Furiju, ki je sedel poleg njega in ki je bil ves prevzet od zanosa, zašepnil v uho Ciceronove besede: *Eloquentia e genus, cui nihil addi potest*; zgovornost, kakršna ne more biti popolniša!²⁾ Zaradi tega laskavega priznanja bi bil Furij najraje objel Viktorina vpričo celega zbora. Tudi Damaza, ki je bil pri slovesnosti prvosednik, je iznenadila plemenita govorica in toplina, govor prešinjajoča; toda še bolj se je začudil nad vsebino in lepoto misli, ki jih je sipal mladi govornik. — Krepko ploskanje in glasno priznavanje je nagradilo mladeniča, ko je bil skončal; Damaz pa je ovenčal pohvalo s tem, da mu je smehljaje se rekel:

„Nazivaš se Furij Dionizij Fil; toda namestu nedoločne grške besede ‚Fil, prijatelj‘ bi te morali imenovati Filokal, prijatelj lepoga.“³⁾

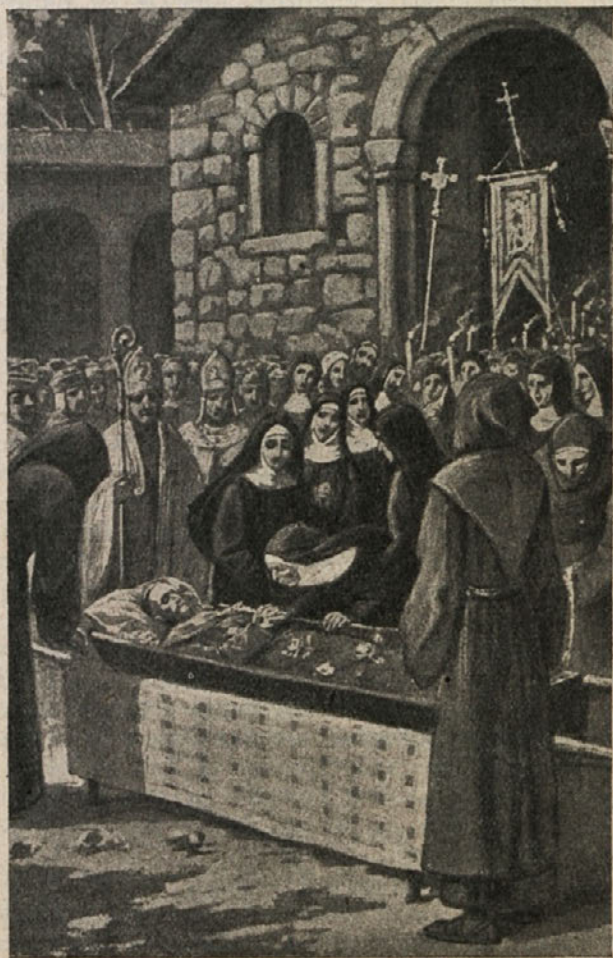
¹⁾ Ide, latin. Idus, pl., so bile ščip v luninem letu, v sončnem letu pa sredina meseca, in sicer v mesecih: marec, maj, julij, oktober 15. dan, v ostalih mesecih 13. dan. — Prev. prip.

²⁾ Cic. Orat. Cap. 1. n. 3. — Pis. prip.

³⁾ Filokal, iz gršk. Philokallos, sest. beseda iz *philos* = prijatelj in *kallos* = lepota, krasota.

Ni bila ničemurnost, temveč spoštovanje in hvaležnost napram svojemu visokemu zaščitniku in dobrotniku, ako je pozneje mladenič in mož to ime obdržal kot svoj priimek.

Drugi dan ga je Damaz dal poklicati k sebi in mu je naročil: „Pokaži mi podobe, ki si jih od takrat naredil!“

Sprevod je šel mimo cerkvice sv. Damijana ... Str. 313.

„O častitljivi oče“, je vzkliknil Dionizij, „ali naj bi bil lahkomisljeno prelomil svojo obljubo?! Pač sem pogosto začutil, da sem v to zelo skušan, toda vselej sem se premagal z božjo pomočjo.“

„Dobro, moj sin! Ko si torej prestal poskušnjo, smeš sedaj svoje počitnice popolnoma posvetiti umetnosti. Jaz sam te bom najprej povedel v papeško knjižnico, da se boš učil knjige poslikavati s podobami v barvah in zlatu.“

Dioklecijan je bil s svojim divjaškim ukazom, da je treba sežgati krščanske spise, izročil plamenom knjižne zaklade kakor tudi uradne zapiske ali akte rimske cerkve. Toda še je divjalo preganjanje, in že so skušali papeži nadomestiti izgube; Damaz sam, rojen okoli leta 305., je bil kot deček, prav tako kakor nekoč njegov oče, pričel potek svojega cerkvenega življenja z uradno službo ekscerptorja ali prepisovavca. Knjižnica in arhiv ali pisemska shramba, takrat še združeni v enem poslopju blizu Pompejevega gledališča, kjer je še danes papeška pisarna, sta se pričeli kmalu spet napolnjevati z zakladi rokopisnih zvitkov iz pápira in s knjigami iz pergamenta.

Kako je strmel Dionizij, ko ga je višji dijakon prvokrat popeljal v knjižnico! V omarah ob stenah so ležali rokopisni knjižni zvitki — volumina, — vsak je bil skrbno zavit v škrlatno pobarvani pergament; na drugih podstavkih so stale knjige, in na njih hrbtu v živordeči barvi pisani naslovi so zraven Svetega Pisma imenovali dela cerkvenih očetov iz vzhoda in zapada, zapiske ali akte vélikega cerkvenega zbora nicejskega, spise krivovercev, zlasti Arijancev, ki so takrat begali vso Cerkev, dela grških in latinskih izbornih pisateljev ali klasikov itd. Pred nekaj dnevi je bila iz Aleksandrije v Egiptu dospela nova velika pošiljatev knjig in zvitkov; Dionizij se ni mogel odtrgati od prekrasnih podob v barvah in zlatu, s katerimi so bile okrašene.

Nad omarami za knjige so bile razpostavljene obrazne podobe najslavnejših cerkvenih pisateljev, deloma na slikah, deloma v doprskih kipih, vsaka je imela podpis in razlagajoče verze: od obeh apostolskih prvakov nadalje so bile tu podobe pet in tridesetih papežev do zdaj vladajočega Liberija, tu so stari cerkveni očetje: Ignacij in Justin, Irenej in Origenes, Tertulijan, Ciprijan in Laktancij; najslavnejši sodobni pisatelji: Evzebij, Atanazij, Bazilij, Ambrozij, Avguštin, Hijeronim in mnogo drugih.

Najbolj so mikali Dionizija librarii ali prepisovanci, ki so delali v veliki svetli dvorani in v katerih število je imel biti zdaj uvrščen. Eden je na modro pobarvanem pergamentu prepisoval psalme z zlatimi črkami; drugi je posnemal na škrlatno pobarvani podlagi istotako v zlatu apostolska pisma; tretji je v velikih podobah slikal Gospodovo življenje k evangelijskemu besedilu; četrti je krasil „Zapiske o mučencih“ s prizori, kako so jih zasliševali pred sodniki in kako so jih mučili ter končno usmrtili.

Damaz je Dionizija predstavil primiceriju ali vrhovnemu knjižničarju Valentinu. Le-ta priprosti, skromni starček je bil zdaj že dvajset let v svoji uradni službi, in čeprav bi mu nihče ne prisodil, je bil vendar prav tako spreten slikar v drobnem obrazovanju ali miniaturi kakor tenkočuten poznavatelj klasične književnosti; zlasti njegovi neumorno delavni gorečnosti se je bilo treba zahvaliti, da je bila v primeroma kratkem času papeška knjižnica bogato pomnožena z najdragocenejšimi in najredkejšimi rokopisi.

Prve tedne svoje učne dobe je Dionizij smel edino le opazovati pisce in slikarje pri njihovem delu, kakor tudi ogledovati si dragocene, z umetno izdelanimi drobnimi sličicami okrašene zvezke in rokopisne zvitke, katere mu je razkazoval in razlagal Valentin, ki je od dne do dne imel vedno več veselja nad bistroglavim in živahnim učenecem. Potem se je tudi zanj pričelo delo. Ob sebi je umevno, da je sprva za vajo prepisoval in s sličicami pojasnjeval le malopomembne spise. Prvi tak spis je bila neka sestava državljanskih vsakoletnih praznikov

iz leta 354., opremljena z verzi poganskega pesnika Avzonija na posamezne mesece. Dionizij je poskusil k vsakemu mesecu narisati sličico, ki bi se skladala z vsebino verzov. Od teh sličic nam jih je sedmero ohranjenih v knjižnici v Bruselju, seveda le v poznejših, pomanjkljivih posnetkih. Poglejmo sličico za mesec december, da bomo razbrali, kako je mladi umetnik rešil nalogo. Narisal je na desni strani stoječega sužnja s plamenico v roki za razsvetljava, zraven igralno mizico s kockami, da bi označil zabavo v dolgih zimskih večerih, zgoraj na levi strani pa masko, ki naj pomeni gledališke zabave praznika saturnalijev okoli novega leta.⁴⁾ Tako je nazorno raztolmačil pesnikove besede in izrazil značaj zimskega meseca. Od svoje strani in po lastnem domisleku je pa Dionizij še dodal seznamek najvažnejših praznikov svetih mučencev rimske Cerkve, kakor tudi zapisnik rojstnih dni rimskih cesarjev. Tako je sestavil nekakšen kalendarij ali koledar. Končno je vsemu izdelku dal ovitek, ki ga je okrasil z večjo sestavljeno naslovno podobo. S tem delom se je pečal do konca leta. Bila je prva knjiga, ki jo je prepisal, in tako jo je iz hvaležnosti poklonil Valentinu kot darilo. Ovitek ali naslovna stran nam kaže v ozadju poslopje, vrata so zgoraj zaokrožena v loku, na obeh straneh loka je obešena bogata preproga, na tej sta spodaj na vsaki strani upodobljena dva genija, ki nosita posvetitveno tablico z napisom:

VALENTINE
LEGE
FELICITER.

„Valentin, prebiraj z veseljem!“

Zraven je pa zapisal v manjši pisavi besede, s katerimi je samega sebe označil kot umetnika: *Furius Dionysius Filocalus titulus* (Furij Dionizij Filokal je oskrbel naslov). Ker je imela knjiga biti novoletni dar, je dodal trikratno voščilo: *Valentine, vivas, floreas; Valentine, vivas, gaudeas; Valentine, floreas in Deo.* (Valentin, živi in cveti; Valentin, živi in veseli se; Valentin, cveti v Bogu!“) Ta voščila je pa povzel nato še enkrat v velikem monogramu na sredi, — črke so po tedaj navadnem igračkanju zapletene in zlite med seboj —:

V A L E N T I N O
F E L I C I T E R.

Ali bi bil mladi Filokal mogel slutiti, da je s tem svojim delom za poznejše čase napisal najstarejši krščanski koledar in da nam je izporočil najprvi zapisnik svetnikov, katerih obletnice se praznujejo in obhajajo v sveti rimski Cerkvi! (Dalje prih.)

P. KRIZOSTOM:

Franciškov odhod v večno domovino.

Poslednji blagoslov.

Približal se je večer, po katerem je asiški Serafin tako iskreno koprnel, približal se je večer Franciškove blažene smrti. Razodel je bratom željo, naj ga preneso v Porcijunkulo, da bi sklenil svoje življenje tam, kjer je bil duhovno preroben, da bi umrl v zatišju ljubeznive cerkvice, pod varstvom angelske Kraljice.

⁴⁾ Saturnalia, iorum = Saturnov praznik, ki je trajal več dni — od 17. decembra dalje. — Saturnus, i, m = latinski bog setve.

Bratje so ga takoj ubogali, spoštljivo so položili njegovo zmučeno telo na nosilnico ter ga takoj odnesli po asiškem hribu nizdol. Ko so prišli do podnožja, jih je prosil bolnik, naj se nekoliko ustavijo. Zbral je svoje poslednje sile in se s pomočjo bratov vsedel na nosilnico. Trepetaje je dvignil brezkrvno, s Kristusovo rano zaznamenovano desnico proti Asizu in ga blagoslovil z znamenjem sv. križa, govoreč veliko prorokbo: „Gospod naj te blagoslovi, o sveto mesto, zakaj po tebi bo rešenih mnogo duš, v tebi bo stanovalo mnogo služabnikov Najvišjega in po tebi bodo mnogi izvoljeni za večno kraljestvo.“

Serafinski oče je blagoslovil mesto, ki ga je rodilo in kjer je preživel najlepše dneve svojega življenja, blagoslovil je mesto, ki mu je pripravilo grob, s kakršnim se ne more ponášati noben mogočnejš tega sveta, to je prekrasno baziliko, ki je eden najjasnejših biserov krščanske umetnosti.

Asiz je bil za Frančiška kraj najljubeznivejših spominov. Tam stoji hlev, v katerem je bil rojen, cerkev, v kateri je bil krščen, dom, kjer je rasel, ulice in trgi, po katerih se je tolikanj zabaval. Tam čepi prijazna cerkviča sv. Damijana, v kateri mu je Križani prvič pokazal pot, po kateri naj hodi, in je govoril njegovemu srcu s toliko jasnostjo.

Ob teh svetlih spominih se je Frančišek ves ganjen zjokal, zakaj ljubil je svojo domovino zares odkrito.

O p o r o k a.

Veliko veselje je prevzelo Frančiška, ko je dospel k Mariji Angelski, v trdni zavesti, da bo mogel preživeti zadnje dni daleč proč od vsega bogastva in vseh udobnosti, zbrano v svoji čelici, premišljujoč dobroto božjo. Ta vesela sprememba mu je dala novih moči in počutil se je mnogo bolje.

Zgodovinarji menijo v splošnem, da je tiste dni miru sestavil serafinski oče svojo oporoko, ki jo je besedo za besedo narekoval bratu Angelu iz Rietija; le-ta je zvesto pisal, medtem ko so ostali bratje ihteli od prevelike bolesti in svetega veselja. Frančiškova oporoka je čudovita duhovna pesem, v kateri se spominja serafinski oče raznovrstnih prilik svojega življenja, hvaleč in zahvaljujoč usmiljenje božje in daje svojim sinovom veliko modrih nasvetov.

Jakobina de' Settesoli.

Spomnil se je serafinski oče v tistih blaženih urah tudi svoje velike dobrotnice, rimske gospe Jakobine de' Settesoli.

Takole je govoril bratom: „Dobro veste, kako zelo spoštuje gospa Jakobina mene in naš red. Zdi se mi, da bi bila zelo žalostna, če ne bi zvedela, kako je z menoj.“

Precej nato je narekoval sledeče pismo, ki se je do danes ohranilo: „Vedi, predraga: večno blagoslovljeni Gospod mi je razodel, da gredo dnevi mojega življenja h koncu. Če me želiš še enkrat videti na tem svetu, odpotuj takoj, ko dobiš to pismo, in se podaj k Mariji Angelski. Če prideš šele po tem tednu, me boš našla že mrtvega. Prinesi s seboj mrliški prt, s katerim boš pokrila moje telo, in sveče za moj pogreb... Prosim te tudi, da prineseš s seboj tak kolaček, s kakršnim si mi postregla, ko sem bil v Rimu bolan...“

Ravno, ko je hotel eden izmed bratov odpotovati s pismom v Rim, je nekdo potrkal na vrata. Vrtar pogleda, pa kako se začudi, ko zazre

pred seboj gospo Jakobino, ki je dospela z velikim spremstvom iz Rima in je prinesla s seboj vse tisto, česar jo je prosil Frančišek v pismu.

Začudenje med brati je bilo velikansko. Vprašali so Frančiška, kaj naj store. Le-ta pa jim odvrne: „Blagoslovljen Bog, ki nam je poslal gospo Jakobino. Recite ji, naj vstopi, zakaj prepoved, da ne smejo vstopiti tu sem ženske osebe, ni zanjo.“

Kdo bi pa tudi ne imel zaupanje v tega z ranami zaznamovanega prijatelja božjega ... Str. 313.

Jakobina vstopi in pade na kolena pred borno posteljo, v kateri je ležal svetnik, pa prične milo jokati ob pogledu nanj, ki ga je tako globoko spoštovala.

O d h o d.

Naslednji dan — bilo je v četrtek 1. oktobra — je bolnik čutil, da mu je vedno slabše. Da bi čimbolj posnemal na križu umirajočega

Odrešenika, je prosil svoje brate, naj ga polože s postelje na tla in ga pokrijejo samo s spokornim pasom. Bratje se mu niso drznili ugovarjati in so ga med glasnim jokom položili na mrzla tla.

Pater gvardijan pa mu je prinesel zelo revno haljo in mu je dejal: „Glej, posodim ti, kot siromaku tale habit: pod sveto pokorščino ti ukažem, da ga moraš sprejeti in obleči.“

Zarek nebeškega veselja je obsenčil obraz umirajočega ob spominu na sveto uboštvo in sveto pokorščino. Rad je dovolil, da so ga preoblekli.

V noči od petka na soboto se je stanje zelo shujšalo. Zjutraj je zbral okrog sebe vse svoje brate, vsakemu posebe je položil roko na glavo, jih blagoslavljal in jim govoril:

„Z Bogom, otročiči moji, z Bogom! Zapuščam vas v Gospodovem strahu: vstanite vedno v njem. Čas preizkušnje in bridkosti je blizu. Blagor jim, ki bodo vztrajali v dobrem. Kar tiče mene, grem h Gospodu, ki ga upam kmalu zazreti. Prosim, da me vsi priporočite njegovim milosti.“

Bratje so odgovarjali z vzdihom in solzami. Brat Angel in brat Leon pa sta pela zopet in zopet „Solnčno pesem“, ki jo je Frančišek poslušal ves ganjen, zlasti še zadnjo kitico o sestri Smrti.

Proti večeru je prosil brate, naj mu čitajo evangelij sv. Janeza, in sicer mesto, kjer je dal Gospod apostolom najvišji dokaz svoje ljubezni, ko je postavil presveto Evharistijo. Ko je bilo branje končano, je prosil svetnik, naj mu prineso kruh, ki ga je blagoslovil in ga hotel v spomin na božjo skrivnost razlomiti, pa ni imel več moči. Zato so ga razlomili drugi, sam ga je pa med brate razdelil.

Dvignil je roke, kot bi hotel nekoga objeti, in je vzkliknil: „Pridi, moja sestra smrt!“ Nato je pričel z zadnjimi močmi prav krepko peti Davidov psalm: „S svojim glasom sem klical h Gospodu, s svojim glasom sem prosil Gospoda.“ Pri poslednjem verzu: „Reši, o Gospod, iz ječe mojo dušo, da bo tvoje ime poveličevala; pričakujejo me pravični, da bodo videli moje plačilo“ — je zaprl Frančišek svoja usta za ta svet, da bi se odprla za nebeške slivospeve v večnosti.

Tedaj so se naenkrat oglasile pod streho sestre lastavice, ki so s svojim žalostnim cvrčanjem zaklicale velikemu očetu zadnji pozdrav.

Bilo je zvečer 3. oktobra, Gospodovega leta 1226., približno eno uro po solnčnem zahodu, tedaj ko je solnce s poslednjimi žarki zlatilo vrhove Subazijskih gora in je vžigalo z ognjem in slavo daljni nebes.

Ali si morete misliti lepše, vedrejšje, mirnejše in bolj poetične smrti?

Zato ji pa Frančiškovi sinovi ne pravijo smrt, ampak „odhod“, kot bi hoteli poudariti, da je odšel njihov oče iz življenja bolečin in ljubezni v novo življenje popolnega blaženstva.

Bratje so dobro razumeli, koga so izgubili in zato so neutolažljivo vzdihovali in se stiskali k svetemu Frančiškovemu telesu, mu poljubljali rane, zlasti prsno, ki je svetnik v življenju ni hotel nikomur pokazati.

Kapice žeblice so bile podobne kamenčkom črnega marmorja, vdelanega v snežnobelo steno, prsna rana pa je bila polna sveže krvi in rdeča kot čudežna roža.

Frančiškov obraz, ki je bil pred smrtjo rjav, je postal naenkrat bel kot sneg in vsi udje — prej trdi in okoreli — so postali neverjetno prožni.

Čudež je bil preveč očviden; bratje so jasno spoznali, da je njih sladki oče že pogreznjen v lepoto blaženstva. Nič več niso jokali, zakaj zavedali so se, da nimajo pred seboj mrliča, ampak relikvijske svetnika.

Celo noč so ostali v celici svojega mrtvega očeta in prepevali svete pesmi.

S l a v a.

Kot blisk je švignila vest o Frančiškovi smrti preko Asiza.

Zjutraj na vse zgodaj so bile ulice, ki vodijo proti Porcijunkuli, polne romarjev, ki so hiteli k velikemu svojemu dobrotniku, da mu poljubijo svete rane in mu še poslednjič pogledajo v mili obraz.

„Čim bolj se je poniževal Frančišek v življenju“ — tako piše sv. Bonaventura — „tem bolj ga je povišal Gospod po smrti.“

Nato so z veliko naglico pripravili vse potrebno za pogreb, ker je bil v tistih časih običaj, da so mrliča precej prvi dan pokopali. Poleg tega so bili pa Asižani v velikih skrbah, da ne pridejo prebivalci drugih mest in jim ukradejo dragocenega mrliča, kar se je takrat tudi pogosto dogajalo.

Bila je nedelja in z dežele so se vsipale ogromne množice. Vsakdo je držal v roki svečo ali oljčno vejico, hoteč se udeležiti pogreba. Ko so se pričele vse te množice pomikati od Porcijunkule proti Asizu, se je zdelo, da to ni pogreb, temveč mogočna slavnostna procesija.

Sprevod je šel mimo cerkvice sv. Damijana, da bi sv. Klara in ostale device mogle poslednjič pogledati obličje svetega očeta in mu poljubiti svete rane.

Frančiškovo telo so prenesli z velikimi častmi v cerkev sv. Jurija, kjer so ga začasno pokopali.

Še isti dan je napisal brat Elija, ki je bil tedaj vrhovni predstojnik celega reda, bratom celega sveta posebno poslanico, v kateri se zrcali vsa njegova velika boleš, pa tudi ljubezen in občudovanje, ki ga je hranil v srcu do velikega serafinskega očeta.

Niti dve leti nista pretekli po Frančiškovi smrti, ko ga je papež Gregorij IX. dne 16. julija 1228. prišel v Asizu vpričo ogromne množice za svetnika. Papež sam je najprej s svojega trona poveličeval Frančiškove čednosti, nato je eden kardinalov prebral čudeže, ki so se zgodili po njegovi priprošnji. Gregorij ga je nato proglasil svetim in določil 4. oktober za njegov praznik.

Tedaj so se dvignile iz src neštete množice tople prošnje v nebesa k serafinskemu očetu, ki je ožarjen s tolikšno slavo in s svojo mogočno priprošnjo pri Bogu delil dobrote na vse strani.

Kdo bi pa tudi ne imel zaupanje v tega z ranami zaznamovanega prijatelja božjega, ki ga okroža jata ptic in se mu dobrikata brat volk in sestrica ovčica. Vsi stanovi se mu bližajo z zaupanjem in v trdnem prepričanju, da bodo prejeli vse, česar prosijo.

*Hvaljen, Gospod, po naši sestri smrti telesni,
kateri človek noben uiti ne more.
Gorje mu, kateri umrje v smrtni pregrehi!
Srečen, kateri tvojo presveto voljo izpolni!
Ne bo ga zadela druge smrti poguba.*

Sv. Frančišek v „Solčna pesem“.

???????

VPRASALNI KOTICEK

???????

P. ANGELIK:

Kakšni so cerkveni predpisi glede takoimenovanega peternega škapulirja? — M. K.

Kakor je kdo lahko vpisan v več različnih bratovščin in z zvestim spolnjevanjem vseh predpisanih pogojev tudi lahko dobi vse njim podeljene odpustke, tako lahko nosi tudi različne škapulirje in postane deležen vseh njihovih odpustkov. Že dolgo je navada, da na dveh trakovih nosijo mnogi združene škapulirje raznih bratovščin.

Kdor nosi škapulirje, mora nositi seveda toliko škapulirjev, v kolikor škapulirskih bratovščin je vpisan, ne samo enega ali drugega.

Trakova sta lahko za vse škapulirje samo dva, toda volnene krpice morajo biti za vsak škapulir posebej, tako tiste, ki se nosijo na prsih, kakor tiste, ki se nosijo na hrbtu. Vendar pa te rutice ne smejo biti tako sešite, kakor da bi tvorile en sam škapulir.

Na ta način sešit je takoimenovani peterni škapulir, ki obsega bratovščino presv. Trojice, trpljenja našega Gospoda, Brezmadežne Device, Žalostne Matere božje in karmelsko bratovščino. Kdor hoče, pa seveda lahko še več škapulirjev nosi skupaj, če je slučajno v več bratovščinah zapisan.

Kdor hoče na ta način vkup sešite škapulirje nositi, ne potrebuje za to nobenega dovoljenja.

Namesto vseh škapulirjev, ne samo petih, ampak sploh vseh bratovščin — izvzemši III. reda — pa je dovoljeno nositi eno samo svetinjico, ki pa mora imeti toliko blagoslovov, kolikor bratovščin oziroma škapulirjev nadomešča.

Ta svetinjica mora imeti na eni strani podobo božjega Zveličarja z njegovim presvetim Srcem, na drugi strani pa podobo kakeršnekoli Matere božje.

Sprejem v katerokoli bratovščino se more izvršiti samo s škapulirjem in le kdor je bil sprejet s škapulirjem, sme veljavno namesto škapulirjev nositi svetinjico.

Svetinjica je lahko blagoslovljena ob raznih časih za različne bratovščine od različnih duhovnikov.

Seveda moremo vpis v pet ali več bratovščin svetovati le tistim, ki vedo, da jim bodo poklicne dolžnosti dopuščale, da zadoste vsem obveznostim, ki jih bratovščine nalagajo. Bolje je namreč, biti zapisan v eno samo bratovščino in njene dolžnosti dobro izpolnjevati, kakor biti zapisan v njih deset, pa potem zanemarjati bodisi dolžnosti bratovščin ali pa poklicne dolžnosti. Akoravno obveznosti bratovščin ne vežejo pod nobenim grehom, vendar je bolje, ne vpisovati se v bratovščine, kakor obveznosti, ki jih nalagajo, le površno ali v naglici izvrševati.

† Franc Kmecel iz Celja, vzor tretjerednika.

Letos, dne 25. avgusta ob pol 11. uri dopoldne je Franc Kmecel, prednik celjske tretjeredne skupščine, ljubeznivi starček 82 let, mirno v Gospodu zaspal. Pokojni Kmecel je bil znan daleč naokrog radi svojega zglednega krščanskega življenja. Bil je vsestransko človekoljuben, delil dobrote stiskanim, revnim, sirotam, zato ni čuda, da so ga vsi radi imeli, vsi ljubili in čislali. Prijatelj je bil dijaške mladine ter jo podpiral, radi tega je imel na stanovanju tudi mnogo dijakov, ki so danes vrli duhovniki ali pa inteligenti v drugih strokah.

† Franc Kmecel s svojimi vnuki.

Zlasti pa je bil rajni Franc Kmecel vzoren tretjerednik, celo večletni prednik celjske skupščine; kot tak je imel dobrodelno skrinjico milodarov za uboge tretjerednike, sam iz svojega je veliko dal, pa tudi zbiral ter sprejemal milodare v to svrhu in jih delil med siromake; bil je res izredno usmiljenega ter blagega srca. Reveži so dobivali v njegovi gostoljubni hiši ne samo kruh, ampak pogosto tudi toplo hrano. Rajni je bil odločen katoličan, globokoveren, in kot tretjerednik je vestno ter zgledno spolnoval svoje redovne dolžnosti, pri tretjerednih shodih si ga lahko vedno videl, kako je pazno zrl na prižnico in poslušal tretjeredni serafinski nauk, tudi pri tretjerednem zborovanju je imel za vsakega prijazno besedo, vedno je vedel kaj primernega ter zanimivega povedati. Po pravilih III. reda je imel spisano oporoko, v

kateri je poskrbel sv. maše za svojo dušo, pa tudi na uboge tretjerednike ni pozabil. Vsako jutro je že pred peto uro stopal z drobnimi koraki po celjskih ulicah. Kam? V cerkev k očetom kapucinom. To svetišče mu je bilo najljubše. Tu je bil vsak dan pri sv. obhajilu in pobožno navzoč pri 2 ali celo 3 sv. mašah. Vsak dan je zmolil po večkrat sv. rožni venec ter prebiral življenje svetnikov ali pa Kristusovo trpljenje, celo teden dni pred smrtjo so ga našli, kako je na smrtni postelji držal v rokah knjigo o Kristusovem trpljenju ter je tako v svoji starostni bolezni potolažen mirno in Bogu vdan, izredno potrpežljivo pričakoval, kdaj se mu bo nagnil dan ter se mu približal večer njegovega življenja. Ko že ni več mogel v cerkev ter je bil priklenjen na bolniško posteljo, so mu pogosto prinesli na dom — tolažbo — sv. obhajilo. Tako je bil pokrepčan s tolažili sv. vere. Dne 25. avgusta je ugasnilo njegovo lepo, Bogu dopadljivo življenje. Dolga vrsta prijateljev in znancev ga je spremila na zadnji poti. Milostljivi gospod opat je opravil pogrebne molitve ob asistenci 14 duhovnikov. Bog daj rajnemu večno plačilo nad zvezdami! Blag mu spomin!

P. ROMAN:

Nekaj cvetja na grob vzorne žene in matere tretjerednice.

V tretji red stopila: 25. 1. 1903.

Obljube napravila: 19. 3. 1905.

Umrla na Dobrovi pri Ljubljani 7. VI. 1932.

Kraška zemlja je trda in revna, pa ponosne ljudi rodi in vzgaja, čisto svoje značaje. Tam, na tej zemlji se je rodila v Trnovem pri Ilirski Bistrici 27. avgusta 1849. Ivanka Benigar. Stara rodbina — katerim je vera kakor plemstvo od onkraj, že v krvi, že v naravi — pod nadnaravni milosti stotero oplojeno.

Štiriindvajsetletna se poroči 27. 8. 1873. z učiteljem Matijem Rantom. Ljubezen, ki odgovornost pozna, ljubezen, ki spoštovanje rodi, je družila oba. Pogumno sta šla življenju nasproti in dolžnost sta oba ljubila.

Tam, kjer trde kraške zemlje
trpki, močni cvet poganja,
mlada mati nad zibeljo
toplo se smehlja in sanja.

Poleg Lojza, mali Tonček,
Polda, Mima in še Tina.

V zakonu se je rodilo pet otrok. Vsi, razen najmlajšega Frančka, še žive in zavzemajo v družbi odlična mesta.* Ti otroci so rasli v ozračju, ki kleše može in žene. Oče in mati globokoverna. Obema je onostransko življenje bilo kot nekaj nujnega, velikega in neizmerno gotovega. Tostransko življenje le preizkušnja, nekaj nezaključenega in nedokončanega. Dolžnost, delo in ljubezen, to so bili stalni gostje v tej

* Lojze — dr. iuris šef finančno-političnega odseka na ljubljanskem magistratu.
Mima — poštna uradnica v pok.
Tone — dr. theol. P. Gvido, provincijal slovenske frančiškanske provincije.
Polda — učiteljica na osnovni šoli na Dobrovi.

družini. Oče je bil učitelj in organist, neumoren v svoji službi. Žena zvesta pomočnica v šoli in cerkvi.*

Tedaj deklice še niso imele pouka v ročnem delu kakor dandanes. In ta plemenita žena gre sama v šolo in tam cela desetletja uči punčke ročno delo in umetnost krpanja in še drugih umetnij modre in varčne gospodinje. Vse to za božje plačilo, brez priznanja in brez hvale človeške.

V cerkvi enako. Vsakdanji gost je pred tabernakljem. In skozi štiriinštirideset let je zvesta cerkvena pevka. Toda pri vsem tem zunanjem delu nikoli ni zanemarjala domačnosti. Vse je tako toplo, pristrčno pri njej, da je človek kar globoko zadihal, kakor da je v zavetju, doma, pri materi. Za vsakega ima modro in toplo besedo, za vsakega smehljalj, ki je brez besede veliko povedal.

Često se zgodi, da oče prinese domov komaj tretjino svoje plače. Nekaj je šlo za otroke, večinoma pa za „študente“. Oče jih je ljubil in enako ta mati, ki ima ljubezni ne samo za svoje otroke, temveč tudi za tuje.

Odkod ta moč in odkod ta nevsakdanja ljubezen? Iz vere, iz molitve. Dan za dnem so začenjali v tej hiši delo in dan s skupno molitvijo, zvečer končali delo in dan enako z molitvijo. Tako je bilo od početka, tako je danes.

Ko je odšel v večnost oče, nadučitelj Matija Rant, je kot vdova le še poglobila svoje notranje življenje. Vsak večer je z vso resnobo nad eno uro molila. Vsakodnevnega svetnika življenje je prebrala vsak dan za vzgled sebi in svojemu življenju.

† Ivana Rant

Naj pridenem še par slik:

Ko sem prvič prestopil prag dobrovske hišice, sem občutil tisto pristrčnost in oni vonj čistoče, ki daje taki hiši čisto svojstven pečat. Izza kuhinjskih vrat se je prismehljala ona — svečenica te hiše. Obraz dober kakor kruh, lica razorana in na glavi ruto. Ko mi je podala roko, sem jo občutil malce raskavo, toplo, vso odkritosrčno. Nehote mi je prišla tedaj v misel Prešernova beseda: zvesto srce in delovna ročica je dota, ki je nima milijonarka...

Nekoč nas je povabila na kraško narodno jed — „polento“. Kako so tiste ure bežale, kako je bilo pri njej in pri njenih domačih prijetno. Tudi za šale in poreden smeh je imela srce in uho.

Še parkrat sem od tistega časa stopil v dom te velike, tako preproste žene.

In nato zadnjič, ko je že spokojno ležala med cvetjem z istim nasmehkom na licih, kot tedaj prvič. Njena soba je postala za tiste redke ure kakor romarska kapelica. Sto in sto src se je poslavljaljo od nje. To je bilo 7. junija 1932. Kako se je poslavljaljo od tega sveta, sem zvedel kasneje. „Ne jokajte za menoj — kristjani smo in veste kaj nas vera uči.“ In še je naročala: „Na grob nobene reči, ne kamena ne spominka. Tam smo vsi enaki“. Smrtni boj je bil, kakor da truden popotnik zaspil — mirno in tiho je odšla k Gospodu žetve.

* Obema je stala ob strani služkinja Tina, ki je bila povsem član družine in je do svoje smrti ostala pri hiši.

Ko sem stal ob odprtem grobu in gledal množico ljudi, ki so na delaven dan prišli od vsepovsod, iz mesta v bogatih vozilih, z dežele peš od daleč naokrog, tedaj sem dobro razumel, kako so resnične evangelijske besede: Iščite najprej božjega kraljestva.

Ona ga je iskala v delu, v nesebični ljubezni, v izvrševanju dolžnosti — vzorna žena, zlata mati — plemenit človek.

P. HENRIK:

Nagrobne besede Mini Frtin.

(Umrła na Brezjah, 21. avg. 1932.)

Mina Frtinova, počivaj mirno v Bogu, dočim Ti mi obljubljam, da se Te bomo vsekdar častno spominjali.

Zakaj?

Bila si nam v življenju prava duhovna mati, pa tudi dobra sestra III. reda.

Kot duhovna mati si neštetokrat nasičevala popotnike in tuje, delila si miloščino revežem in siromakom v največji meri in nad vse požrtvovalno si stregla duhovnikom in redovnikom, ki so prihajali k mizi Tvojega častitega brata.

Zlasti duhovnikom si bila vse: vzor kuharice, postrežnice in oskrbnice, lastnemu bratu pa nad 60 let preskrbna gospodinja.

In v tej duhovni službi Te nikdar nismo videli čmerne ali žalostne, marveč vedno živahno in veselo.

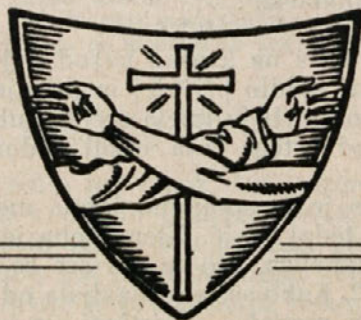
Pa kje si zajemala tolike moči in sile, da si nam pred očmi kol velika duhovna mati?

V tretjem redu. 47 let si služila serafinskemu redu, tedaj prav toliko let si spokorno, bogoljubno in pobožno živela. Tvoje največje veselje je bilo: vsakdanje sv. obhajilo in iskreno čiščenje Matere božje ter sv. Frančiška in sv. Antona.

Zato ni čudo, da si še dva dni pred svojo blaženo smrtjo vzela očitno slovo od svojih božjih ljubljencev.

Mina Frtin: duhovna mati in naša sestra, uživaj bogato plačilo v božjem kraljestvu!

PAX
ET
BONUM!

MIR
IN VSE
DOBRO!

P. ANGELIK:

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče tudi na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se zavaruje za starost in onemoglost pri zavarovalnem odseku III. reda.

1. Kako je to, da nekaterim zaračunate obresti, drugim pa ne?

Kdor plačuje za nazaj, za tisti čas, ko še ni bil vpisan v zavarovalni odsek, mora nedvomno plačati obresti. Plačati mora zato obresti tisti, ki plača za pet let nazaj, kakor tisti, ki se n. pr. vpiše v zavarovalni odsek meseca februarja, plačati pa hoče od 1. januarja naprej. Četudi gre včasih le za malenkostne vsote, jih moramo zahtevati, ker moramo biti do vseh enaki.

Kdor pa je recimo že vpisan v zavarovalni odsek, in včasih več mesecev ne more plačevati radi bolezn, brezposelnosti ali kakega drugega takega vzroka, od tega zahtevati obresti bi bilo trdo, zato jih ne zahtevamo. Ako bi pa seveda kdo iz gole zanikernosti nad pol leta ne plačeval premij, bo pa seveda prav tako moral plačati obresti.

Pravtako mora plačati obresti tisti, ki spremeni razred, to se pravi, če iz nižjega razreda stopi v višjega.

Zakaj sploh zahtevamo obresti? Zato, ker je to zaenkrat edini dohodek, iz katerega bomo plačevali pokojnine. Te obresti pridejo torej nazaj v žep tistim, ki so jih plačali, mi sami nimamo od tega nobene pare dohodka in ga tudi ne zahtevamo.

2. Ali bo pokojnina do smrti vedno enaka ali se bo zmanjšala tekom časa?

Ne moremo si predstavljati, kdo si je to izmislil, da ljudi plaši. Samo po sebi umevno je, da ostane pokojnina do smrti vsakega zavarovanca vedno enaka. Saj hrano, obleko in stanovanje človek do smrti enako potrebuje, zato potrebuje tudi do smrti enako pokojnino.

3. Rad bi postal zastopnik vašega zavarovalnega odseka. Kaj moram storiti?

Zastopnik je tisti, ki nabira člane zavarovalnega odseka in jih opozarja na koristi, ki iz tega izvirajo. Kdor ima količkaj krščanske ljubezni v srcu, zlasti še če je v tretjem redu, bi moral vsak biti tak zastopnik. Kdor ve za človeka ali pozna tovariša ali tovarišico, ki nima dovolj lastnega premoženja, da bi lahko od tega živel, ali ne dovolj velike pokojnine, tega veže dolžnost ljubezni, da ga opozori, naj misli nekoliko na leta starosti in onemoglosti, da ne bo tedaj odvisen od miloščine drugih in tako sam sebi in drugim v nadlego. Vsakdo stori s tem dobro delo, večje, kakor če bi mu dal ne vem kakšno miloščino, in prepričan je lahko, da mu bodo vsi, ki jih je za to pridobil, nekoč hvaležni.

Seveda nagrad ali provizij mi tem zastopnikom ne moremo plačevati, ker bi potem morali zvišati premije in pa zato ne, ker naš zavarovalni odsek ni kako trgovsko podjetje, ampak zgolj ustanova ljubezni do bližnjega. Kdor ima v srcu ljubezen do bližnjega in se mu smilijo stari, od vseh zapuščeni reveži, ta bo širil in priporočal zavarovalni odsek, da se število teh revežev v bodoče na ta način zmanjša. Kdor za to ljubezni nima, mu ne moremo pomagati. Kjer so v tretjeradni skupščini udje res bratje in sestre med seboj, kakor bi morali biti povsod, tam bodo odborniki in odbornice in vsi posamezni člani skrbeli, da bo vsak član skupščine, ki nima dovolj lastnega premoženja ali ne dovolj velike pokojnine, da bi ga dostojno preživljala, vpisan v zavarovalni odsek in tako brez skrbi za leta starosti in onemoglosti. Kjer pa udje skupščine nimajo tega čuta, da so med seboj bratje in sestre, je pa to le slabo znamenje za dotično skupščino.

Nove knjige.

Fr. Agostino Gemelli O. F. M., *Il Francescanesimo*. Milano 1932. Založila Società editrice „Vita e pensiero“.

Znana milanska založnica „Vita e pensiero“ je izdala prelepo knjigo o sv. Frančišku in o vplivu njegovih idej skozi sedem stoletij. Knjigo je spisal priznani učenjak, rektor milanskega vseučilišča dr. P. Avguštin Gemelli. Knjiga obsega tri poglavja: Sv. Frančišek in sodobniki. Sv. Frančišek in njegov vpliv tekom sedem stoletij in Sv. Frančišek v odnosu do problemov naše dobe. Kakor pisatelj sam pripominja, ta knjiga ni kaka zgodovina za učenjake, ne kako modroslovno razmotrivanje za filozofe, tudi ne kaka literarna knjiga za književnike, in naposled tudi ni kaka nabožna knjiga. V velikih potezah je hotel pisatelj označiti razvoj frančiškanske ideje tekom stoletij in prikazati bravcu vso raznolično dejavnost frančiškanske ideje. Pokazati je hotel, da je Frančiškovo umevanje krščanskega življenja, njegov pojem o svetu in o načinu življenja še dandanes prav tako primeren kakor nekdanj. Pisatelj je hotel pokazati na zgledu sedmerih stoletij, odkar se je sv. Frančišek poslovil od nas, da so njegovi ideali prav tako pomembni za današnje razrvane razmere, kakor so bile v dvanajstem stoletju. Vsem, ki so večji italijanščine, v resnici krasno knjigo toplo priporočamo.

Razno.

V molitev se priporočajo:

Štepic Marija iz Viča presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu in Tereziji Ledohovski za zdravje. — F. R. iz Sv. Mariji Pomočnici, sv. Jožefu, sv. Frančišku, sv. Antonu Padovanskemu in sv. Elizabeti za pomoč v dušni in telesni potrebi. — Rajna Cvibl Ana, članica armade sv. Križa. — Rajna Katarina Hajšek, o kateri piše Potočnik Micka, prednica III. reda sledeče:

Utrnila se je zvezda s tretjerednega polja ter podala v neskončno večnost. — Zapustila nas je vzorna naročnica, ki je živela po vodilu in glasilu lista „Cvetja“, kateremu je ostala zvesta do skrajnih dni življenja. Katarina Hajšek p. d. Rečanova, roj. l. 1861., župnija Makole. Bila je vzor verne, delavne in za dobro vnete osebnosti. Posebno srečna se je čutila, če je mogla kako milost doseči ali kaj dobrih del storiti. — Voljno je prenašala križ trpljenja in bolezni. — Če ji je količkaj čas dopuščal, se je utrjevala v čitanju nabožnih listov ter tako vdano pripravila pot „Gospodu“, ko je bila previdena s sv. zakramenti ter mirno zapustila dolino solz dne 20. sveč. 1932.

Zahvala za molitev:

Na Viču na praznik Marije Vnebovzete sem med sv. mašo ob 9. uri čudežno popolnoma ozdravela. Prav nič mi niso služile noge, za silo in z velikim trudom sem se takorekoč privlekla do naše župne cerkve, kjer sem bila navzoča pri sv. maši. Iskreno sem molila k Mariji Vnebovzeti, sv. Roku, sv. Antonu in sv. Jožefu in jih prosila za priprošnjo pri Bogu; bila sem uslišana. Domov grede nisem potrebovala nobenega spremstva in tudi bolečine so povsem prešle. Dolžna sem se javno zahvaliti preljudi Devici Vnebovzeti, sv. Roku, sv. Antonu, sv. Jožefu, bodi jim večna čast in slava! Na Viču, 21. septembra 1932. Josipina Jenko, Glince VI/3. — V. Josin se zahvaljuje sv. Antonu, da je našla neko dragocenost ter daruje obljubljenih Din 100 za kruhe sv. Antona.